

УЧАСБ № 132/22. 08. 2017.

СТАНОВИЩЕ

от доц. Валентин Димитров Владимирова, доктор

за дисертационния труд на маг. Петър Иванов Доганов на тема „Прецизното ориентиране като алтернатива за занимания по спорт във висшите училища” с научен ръководител: проф. Валентин Гърков, доктор.

Пред научното жури е представен дисертационен труд с обем 124 страници, разделен на увод, четири глави, използвана литература, 60 фигури и 25 таблици в съдържанието, както и шест приложения и един терминологичен речник. Проучени са 56 източника, от които 26 на кирилица, 26 на латиница и 4 интернет - страници. Посочените литературни източници са непосредствено свързани с разработвана тема.

Едно от големите достойнства на дисертационния труд е научното търсене в една област, която малко е изследвана у нас. Проучени са водещите мотиви на студентите за занимания със спорт в различни висши училища, както и към ефекта от включването на занимания по прецизно ориентиране в часовете по спорт.

Направена е подробна характеристика на прецизното ориентиране, като то правилно е дефинирано като една от четирите дисциплини, признати от Международната федерация по ориентиране, която след няколкогодишни експерименти с различни формати еволюира в дисциплина, в която здрави хора и хора с ограничена мобилност могат да се състезават един срещу друг в ориентировъчно състезание. Описани са видовете състезания по прецизно ориентиране, начина на стартиране, терена за провеждане, картата която се използва, маршрутите, времевите контроли, забранените райони и пътища, описание на контролните точки, оборудване на контролните точки, близост на контролните знаци, регистриране на решение, екипировка, старт и финал, резултати и наказания.

Отделено е специално място на състоянието на спортната дейност във висшите училища, както и на мотивите за занимания със спорт при студентите.

Актуалността на поставения проблем, ясно определената цел и конкретно поставените задачи, както и правилната методика на изследване формират предпоставките и достойнствата на научния труд на колежата Петър Доганов.

Ясно и точно са посочени в анализа, направен в литературния обзор, че в много от висшите учебни заведения част от студентите имат здравословни проблеми или водят заседнал начин на живот и не вземат активно участие в спортните занимания, което се отразява на тяхното физическо и психическо благополучие и че именно този факт се е превърнал в насока към проучването на водещите мотиви за занимания със спорт във висши училища. Освен това е посочено, че прецизното ориентиране е спортна дисциплина, благодарение на която се предоставя уникална възможност в едно и също състезание да вземат участие и да имат равни шансове за победа хора с различна възраст и различни физически възможности – както здрави хора, така и хора с ограничени двигателни възможности.

Според мен дисертантът правилно е подбрал работната хипотеза, а именно: „Практикуването на занимания по прецизно ориентиране в часовете по спорт във висшите училища ще окаже положителен ефект върху студентите”.

Най-голямото достойнство на дисертацията е че за решаването на основните задачи, постигането на целта и доказване на работната хипотеза е проведено комплексно изследване като дисертантът използва група от 40 (четиридесет) студенти от двата пола, избрани на случаен принцип от две висши

училища: Технически университет – София (ТУ) и Университет за национално и световно стопанство – София (УНСС). Приложена е методика за занимания по прецизно ориентиране, създадена на базата на собствен опит и проучване на литературни източници по темата на дисертацията.

Като част от методиката на изследване е използван анкетния метод. Анкетата е проведена преди започване на експеримента и изследванията по дисертацията с цел установяване на физическата активност, физическите възможности и предпочитания за физическа дейност на студентите, както и техните ориентировъчни и спортни познания.

В изследователската работа е приложено непосредствено, индивидуално и групово наблюдение върху 40 студенти, участващи в педагогическия експеримент.

Най-важно е проведеното спортно-педагогическо тестиране, като целта на изследването е била да се разкрият мотивите, които стоят в основата на заниманията със спорт. Използван е Participation Motivation Questionnaire (PMQ) – тест, който изследва възможните причини за занимание със спорт.

Тестовите са подходящо разработени в две части: за снемане на данни преди и след провеждане на изследванията. Използвани са пет теста: Релеф – определяне на височината (надморската височина), Релеф – определяне на формата и профила, Топография – условни знаци, Азимут – измерване на азимут на терен и Разстояние – теренна окомерна оценка на разстояние. Педагогическият експеримент се състои в провеждане на занимания по прецизно ориентиране в часовете по спорт на студенти по предварително изготвена методика, базирана върху нашия опит. Тя съдържа обучение по топография и занимания по прецизно ориентиране.

Използвани са следните математико-статистически методи: вариационен анализ (за определяне на средните нива и вариативността на изследваните признаци), сравнителен (t-критерий на Стьюдент за сравняване на зависими извадки), графичен и факторен анализ. Резултатите от анализа са онагледени с таблици.

Обобщавайки посоченото до тук, бих желал да формулирам основните достойнства на дисертационния труд според мен:

1. Проблемът и темата са актуални и значими.
2. За първи път в България е разработена методика за провеждане на заниманията по прецизно ориентиране със студенти.
3. Подробно са описани използваните упражнения в методиката.
4. Дисертацията е много добре онагледена с 60 фигури и 25 таблици в съдържанието, както и шест приложения и един терминологичен речник, свързани с литературния обзор по темата.

В четвърта глава на дисертационния труд са формулирани четири извода и пет препоръки, от които най-ценното според мен е направеният извод, че „Заниманията по прецизно ориентиране са отлично средство против хиподинамията, от която страда съвременното общество, в това число и определена част от студентите във висшите училища”.

Целият научен труд е написан на много добър академичен език, което говори добре за научната ерудиция на автора.

Въз основа на гореизложеното, с убеденост предлагам на уважаемите членове на научното жури да присъдят образователната и научна степен „Доктор” на маг. Петър Иванов Доганов.

08.08.2017 г.
Пловдив

доц. Валентин Владимиров, доктор